

Česká evangelikální aliance

Plzeňská 166
Praha 5, 150 00
tel.: 777 842 000
e-mail: info@ea.cz
web: www.ea.cz

PhDr. Marcel Chládek, MBA
ministr školství, mládeže a tělovýchovy

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
Karmelitská 7
118 12 Praha 1

V Praze dne 24. 7. 2014

Otevřený dopis ministru školství, mládeže a tělovýchovy

Stanovisko a otázky České evangelikální aliance k záměru ministerstva školství novelizovat zákony týkající se poskytování dotací soukromým a církevním školám

Ministerstvo školství předložilo počátkem července návrh, kterým chce odejmout církevním a soukromým školám neinvestiční dotace na provoz, a to již od příštího školního roku. Jedná se o návrh, který může být vážným zásahem do rozpočtů těchto škol a může mít pro mnohé z nich likvidační důsledky. Neměl by proto vznikat narychlo za zavřenými dveřmi, naopak být vystaven vážně míněné veřejné debatě.

Stát dnes prostřednictvím rozpočtu MŠMTV poskytuje školám „příspěvek na žáka“, který ovšem není pro všechny stejný. Zatímco školy církevní je zatím dostávají ve stejné výši jako školy zřizované obcemi a kraji, školy soukromé je dostávají jen ve výši 60 – 90 % tohoto státního normativu. Druhým nástrojem je pak příspěvek od zřizovatele školy včetně nejrůznějších investičních dotací, atd. V případě veřejných zřizovatelů (obcí a krajů) mají však tyto finance opět stejný zdroj, tedy státní rozpočet financovaný daněmi poplatníků, mimo jiné i rodičů školních dětí – i těch, které „státní školu“ nenavštěvují. Školy církevní a soukromé, jejichž zřizovateli jsou nestátní právnické subjekty či soukromé osoby, např. církve, obecně prospěšné společnosti nebo spolky, které jsou ze zákona povinny zajistit stejný standard vzdělávání, však na stejný objem veřejných prostředků nedosáhnou ani dnes!

Jestliže za této situace ministerstvo školství přichází s návrhem zásadním způsobem omezit financování nestátního školství a činí tak způsobem (co do rychlosti a způsobu projednání) velmi nestandardním, ptáme se:

- "Vzdělávání je veřejnou službou hrazenou z veřejných zdrojů", praví platný školský zákon. Jsou-li takto nastavena východiska, musíme se ptát, zda překládaný záměr novely je s nimi v souladu, zda respektuje zásadu rovnosti občanů před zákonem a principy spravedlnosti.
- Novela zákona má nestátní školy od jakýchkoliv „dotací na provoz“ zcela odříznout a ponechat financování provozu školy zcela na zřizovatelích. Nenastává tak situace, kdy – jak prohlašuje Sdružení soukromých škol Čech, Moravy a Slezska – by „občan byl ekonomicky trestán za to, že svobodnou volbou dle Ústavy si vybral jinou vzdělávací cestu, než nabízí obecní či krajská škola“?

- Žák soukromé školy v současné době „získává“ průměrně o více než třetinu méně financí z veřejných zdrojů, než žák školy státní. Je v takové situaci legitimní tlačit na další úspory v soukromých školách? Z jakých podkladů přitom ministerstvo vychází? Nemůže levnější a efektivnější provoz soukromých zařízení být naopak inspirací pro státní instituce?
- Uvědomuje si ministerstvo dostatečně, že důsledkem takového experimentování může být úpadek či zánik až mnoha desítek fungujících škol, čímž mohou být nejvíce poškozeni děti a jejich rodiče? Vždyť podle Asociace soukromých škol by se mohlo jednat až o 80% všech soukromých škol, které by tak náhle zápasily o holé přežití.
- Zohlednilo také ministerstvo dostatečně skutečnost, že řada církevních i soukromých škol a školských zařízení jsou instituce, věnující se tělesně, mentálně či sociálně znevýhodněným dětem a studentům, či naopak instituce, které doplňují síť škol specializovanými či alternativní vzdělávací projekty, které stát sám není schopen zabezpečit? Pokud bude mít novela skutečně likvidační dopady na tato zařízení, jak a čím je hodlá ministerstvo nahradit? Nemůže případný zánik mnoha nestátních poskytovatelů vzdělávacích služeb být nenahraditelnou ztrátou, která poškodí především pestrost, kvalitu a dostupnost vzdělání?
- Z jakých vážných důvodů rozhodlo ministerstvo o načasování předkládaného záměru zrovna na období školních prázdnin, jakož i o zkrácení připomínkového řízení na pouhých pět dní a udělení výjimky z provedení předepsané procedury RIA? Domníváme se, že novelizace dlouhodobě platné legislativy s takto možnými dalekosáhlými dopady naopak vyžaduje skutečnou veřejnou debatu a relevantní vyhodnocení možných dopadů.

V situaci, kdy stát restitučními zákony napravuje dávné křivdy a otevírá tak novou příležitost pro svobodné a rovnoprávné fungování církví a náboženských společností, jistě nastává chvíle, kdy bude legitimní začít debatu o financování církevního školství a postavení nestátních (církevních a soukromých) škol obecně. Této debatě se nebráníme, naopak ji vítáme, nicméně máme za to, že by mělo jít o oboustranný dialog, jehož společným cílem bude kvalitní a dostupné vzdělání pro ty, pro které tady nestátní školy jsou, tedy děti a jejich rodiče. Pokud bude ustavena expertní komise, nabízíme vyslání našich expertů či zástupců církevních škol sdružených v ČEA nebo Síti křesťanských učitelů, kterou jako organizace zastřešujeme.

S úctou

Mgr. Jiří Unger

Tajemník České evangelikální aliance

Pro další informace kontaktujte:

kancelář České evangelikální aliance

Mobil: 777 842 000

e-mail: info@ea.cz

Česká evangelikální aliance

ČEA byla založena v roce 1991 a sdružuje 9 protestantských církví (přibližně 35 000 lidí), přes 40 křesťanských neziskových a charitativních organizací, velký počet místních sborů a jednotlivců z dalších denominací v ČR. ČEA je členem Světové evangelikální aliance, která v současnosti celosvětově zahrnuje více než 200 milionů lidí ve 120 národních aliancích. Více informací je dispozici na stránkách www.ea.cz